

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Table with columns for 'PERIODICITY' and 'ПОДИЙНОЕ ЧИСЛО ТРИ ЦЕНТИ.' containing rates for one, three, and six months for different regions.

За оголошення редакція не відповідає. Tel. "Свобода": Montgomery 5-0488. Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Е. ОНАЦЬКИЙ.

ГОСТІ З ПІДКАПАТТЯ.

(Лист з Риму).

Маємо в Римі гостей з Підкапаття: 15 паломників на чолі з ігуменом о. Василієм в Ужгороді. Приїхали скористати з тих відпусток, що дає вірующим Святой Рік, проголошеної з нагоди дев'яностої-сот-літнього ювілею страждань і смерті Ісуса Христа за порятунку роду людського.

Скільки разів наші підкапатські гості — їх сваєки, знайоми й земляки — відраїкалися від України й скільки разів це від неї відраїкатимуться!... А встаети ми віримо — і маємо всі підстави до того віри, що наші гості, які навіршилися до справи українського відродження й служили їй найціннішим, що мають: своїми дітьми, своєю родиною. І підставою до того віри слугають мої дрібні розмови з ними мовою, яку вони зовуть "руською", а я — такою українською, і то з тим більшим правом, що їх вимова наближається до моєї родної, чернігівської: вимовляють вони не "і", а "у"; кажуть не "кілько", а "кілько"; не "кінь", а "кунь".

Отже є тут їх у Римі десять старших панів, дві молоденькі вчительки, один учитель і один священник. З них лише той священник говорить цілком добре по українськи й співає в однім з ужгородських українських часописів; всі інші же лише вправляються. Та відрізняє фактом є те, що кілька з них ще парують тому не вміли ані слова по "руському", а знали говорити лише по малярському. І отже ті вже дуже старші жінки (дехто має по 60 років)

вчично бути не може. Отже приходять на чергу "лання Угорщини, що в ерду... з нею, болей економіч... Австрія могла би про... ставитися Німеччині. Але У... горщина хоче скористати теж з такої ситуації й ставити свої умови. Умовини ці перел... яють мирових трактатів і в... вернення їй болей частини ланних і земель, в тому числі й Підкапаття. Значувамо, що нібито Мусоліні прокує в ціліх справі запропоувати на Підкапатті палебсцит. Чехи

А. Н.

"СЛАВНОФІЛЬСТВО"

Пересуєння політичних міжнародних сил в Європі воскресило деяких "версі". Між ними також "славнофільство". Ця ідея почала знов виступати на громадську сцену, і то головню в тих державах, які мають тертя з Німеччиною або з Італією та Угорщиною. Старе славнофільство — часів Шевченка й Кушніра — було наскрізь демократичне, поступове й революційне. Таке воно було в нас на Україні, в Чехії, на Словаччині, в Сербії, словом, між тими народами, які чули над собою панування чужинців. Вже польське славнофільство заносило шляхетню й панством, яке не хотіло й знати нічого про Україну; московські славнофільи мріяли про те, як "ушасивити" всі словянські народи під владою своєї самодержавного царя.

Перед світовою війною славнофільство (або панславизм) було на послугах російського імперіалізму. Світова війна поклала, що славнофільство, як і пангерманство, панромантизм — це все пусті слова. Бо на фронтах війни протиставилися не Німеччина й Англія та "брати-Слов'яни"; Боюгарі з Сербіями, Москалі з Полькями й т. д. При кінці світової війни спалахнула війна між Слов'янами — Українцями та Росіянами й Полькями. Українці протягом довгих століть неволи пізнали добре, що "брат-Слов'янин" уміє гнобити це лише ніж якийсь мучолюбник — Татарин чи Турок. Недаром співали Запорозькі, Ілчуці з Дніпра на Дунай, після руйни Січі:

своєю політикою на Підкапатті, своїм вичним сидінням на даох стільцях — і на моск... коському (більше) й на ук... раїнському (менше), а теле... чей й чекізацією — виснажили в населенню лише велику не... хть до себе, а економічно не дали. Тому не є виключене, що населенню Підкапаття при приселенні висловлюєсь за приєднання до Угорщини, бо до України їм нема як предув... ватися, а самостійно теж їсн... вати не можуть.

Більше "пакти про ненапад" з Воєвьяками склали словянські держави — Польща, Чехословаччина, Югославія. А тому, що ці пакти кладуть українській нації живцем у домовину, "славнофільи" вважають за вигідне для себе про Україну мовчати. А як котрий "славнофіль" заговорить, то так, як може тільки найлошійший ворог. Наприклад, читаємо в правднім чеськім деннику "Народні Листи" з 2 серпня, що Німеччина має план поширення "на німешку обгтовану землю, на Україну, для чого наша геніяльня політика своїм українським університетом та політикою на Підкапатській Русі готує грунт".

Отже "славнофільська" газета просто вважає, що український рух, навіть наука й культура українська — це доповнення Німціям у їх похід на Схід! Чи не ті самі обиваючі, котрих чуємо проти порозстрілювання й Харків комуністів — Українці Бадава, Ерстена, Коуара? "Єдиний славнофільський фронт", як бачимо, будеться від чеського капіталіста Крамража аж до комуністичного Сталіна. І все — що біжить тієї України не було! Та дарма. Своєю силою й працею визвольмося. "Нехай геться лоза, а ти, дубе, кріпінсь!"

ПІСНІ УКРАЇНСЬКИХ СІВЧУКІВ СТРІЛЬЦІВ.

(Слова і мелодія Л. Лепкого) НА МУЖЕСЬКИЙ ХОР опрацював Михайло Гайворонський піснї:

- 1) Маєва нічка
2) Калачоха
3) Бо війна — війною
4) Тях—тях.

Пісні ці видала накладдя "Червона Калина" у Львові.

Ціна чотирох пісень 25 центів. Головний склад на Америку в киягріні: "СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., 2do P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТАРІЙ МЛИН

Оповідання.

Коли одної днини Проць завізся і до коршми пустилась... зійшли й ждав ціні дві години... і повертати Анні не діждався... він мусь додумався до того, що таким способом, бодей по... мого літо, Анни в хаті не прило... вікна хаті виходили на мабди... хтось інший в хаті побач... чини, що він їде до них. Пере... стеріг Анну і вона низьким ви... кном втікала в сад.

— В хаті приховано її хіба... в зими, коли вікно забите на мійш, коли до саду вважали... не ходити і хаті на дво... дівчата не робить своїх ро... біт — думає Проць, відхоло... — Як тепер буду даїт за... ходити до їх хаті, то лиш ос... міншусь.

неначе він втікав з горіючої хаті. — Тепер я вже знаю, чого ти бігав до Загірнякової зі своїм шматтям, — погадав коршмар. — До кого ти піде... на цвинтар, коли там ні... ного твого нема? Твого діда і твою бабуню не рахую, бо во... ни помирали, це коли тебе на світі не було. Де їх могилы, не знаеш. Мабути і твій татуньо вже забув, де лежать його батьки.

Цвинтар був зараз за садом Загірняків, і такі пририпар до нього. Невисокі, лиш по груди сїгаючи мур, місцями розлізся так, що легко було його переступити. Лущи з хати до могилы батьки, Анна не потрібувала виходити на дорогу і йти аж до брами цвинтаря. Вона могла зайти на цвинтар простро з саду, переступаючи викривлений в однім місці мур між цвинтарем і садом.

Проць майже бігцем пустився дорогою поза хату Загірнякової, попри ті сад і попри мур цвинтаря аж до його воріт. Увійшовши на цвинтар, справді побачив Анну. Сиділа коло могилы ліворуч при мурі. Там лежав її батько. Став крутитися між могилами, бо не хотів зрадитися, що він до неї поїхав прийшов. Загадав сказати, що хоче подивитися, чи на могилі діда хрест ще держиться. Коли Анна побачила Проць, підівелась і пустилась в сторону свого саду, де в мурі цвинтаря була щербя. Проць пе...

реїмий її, вхопив за рукав і промовив: — Чого вітаєш? Я тебе не зїм. Поможі мені знати могла мого діда. — Я на його похорони не була і сумніваюся, чи на хресті є табличка. Пусти! — Парубок не пустив. Вхопив же її за другу руку і пожадливо вигляв свій зір в її очі. Дівчина пхнула його з усеї сили. Він аж захитався і сів на могилу, що була за ним. Вона втікла.

В Синичці було пару родин латинської обрядю. По зару латинської мали також сусідні села. Іх парохів було в Притичині, першим селі за Синичкою. Від хати Загірнякової і від сусідньої коршми, що стояли царя села, до перших домів Притичини було не більше, як пів милі. Між першими хатами, Притичина була хата латинської парохі. І притичинські люди приходили до Загірнякової з ріжними роботами. Коли парох вчув, що Загірнякова в Синичці дуже добре шие, поклопав її до себе і дав їй покломо могли ліворуч при мурі. Там лежав її батько. Став крутитися між могилами, бо не хотів зрадитися, що він до неї поїхав прийшов. Загадав сказати, що хоче подивитися, чи на могилі діда хрест ще держиться.

Коли Анна побачила Проць, підівелась і пустилась в сторону свого саду, де в мурі цвинтаря була щербя. Проць переначе він втікав з горіючої хаті. — Тепер я вже знаю, чого ти бігав до Загірнякової зі своїм шматтям, — погадав коршмар. — До кого ти піде... на цвинтар, коли там ні... ного твого нема? Твого діда і твою бабуню не рахую, бо во... ни помирали, це коли тебе на світі не було. Де їх могилы, не знаеш. Мабути і твій татуньо вже забув, де лежать його батьки.

Хтось був, — відповіла Загірнякова. — Вискочив з кімнати парох, впав на мене і троха не розбив мене. Вибіг на вулицю. — Хтож то міг бути? — спитала Морещка. — Тут було темно і я його не бачила, — відповіла Загірнякова, відхиливши входові двері і взираючись на вулицю. На вулицю побачила тільки Гречана, що саме тоді плився даїт їти, запаливши люльку.

— На вулиці нема нікого, — сказав до Морещкої. — Тільки той, що шов за мною. Морещка заглянула до кімнати свого парохі і каже: — Тут звичайний лад. Можже той органіст приходий чого до парохі... Він може сорочки принесий? Парох поїхав до міста. Ходьт до мене. Обі жінки пішли до кімнати господини. Морещка відбара парохі і запалила за роботу. Ще троха поблакала і спитати його, чи справді бі парохі прийхав з міста дуже пізно і тоді, коли увійшла Загірнякова верзая пішов साथі, качуши, що кова.

На другий день по сиднанню господини передає парохови Морещка, що сказала, що відбара від Загірнякової і запалила Парох виймає з кишені впазанку ключів і приступив до пупля, та де в шуфляді було його каса. Хотів Морещький звернути гроші, яких вона дала Загірняковій за шиття сорочок. Чувши ключ, а він не оберта...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДВА ТАБОРИ.

Поглянути в нашу історію визвольної боротьби за державність з нашими ворогами, страчено сумні наслідки цих провідників, котрі були схилені на різні договори, федерації, чи помірні від наших ворогів. Давались замовляти провідні люди, вірний, що Москва, Позняк і інші їм подобні, це також наряд цивілізований. Хоч давніші покоління ворогів зраджували, то їх наслідки з поступом розвиненої світової цивілізації цих зрадників не будуть повторятися. Така зрада удавалась ворогам сотками літ, і ця сама погань повторилася на наших очах в двацятому столітті.

А як історичних часів, так і неслано минулий клас зрадників, ріжними закланками братерського співжиття, вороги по-часі лишали руйну-кладовище на всіх просторах української землі. Отак докочився перший табір наших політиків майже до берега пропасти.

Другий табір сепаратистів від всіх наших ворогів, хоч багати слабший, зумів краще закрити підвалми для нашої державності, з давних часів і добу довершити наш святий ідеал вже в короткому часі. Ідеологією самостійників організовано „Українські Січові Стрільці“, а по упадку української державності остали живими Січові Стрільці змушені були піти в підпілля, щоб не спочивати, а провадити дальшу боротьбу з ворогами аж до визволення української вільної держави.

Щоб відрізнити від першого табору, котрий, розкладаючись, воняє вже від голови, самостійники, зриваючи в цілості з їх провідом, надають собі назву „націоналістичну“, „українську“, ударюють зарозом по голові страхоподіб-людей і їм подібних, з чого складає крики, як в сорочих гніздах, що їм не дають оті сміликам спокійно сидіти.

Хто добре не орієнтується на нашій визвольній політиці, той даліше зачисляє оба табори разом в одну цілість. З цих людей, добре незорієнтованих, ще користає перший табір, це є уродженці, скороплачу, які, ріжні соціалісти, „Союзні Союз“, большевики, і всі інші, котрих собі виховали наші

вороги, для своїх користей. Помимо доказів історичних фактів на наших очах, що кругом зрада, такі дальше вірять в співжиття з ворогами, а навіть мають надію на ворожу поміч збудувати українську державу, а інші засліплені на Москву, що збудує рай на Україні, чого ніколи не було, і не буде під сонцем.

З цього завятого почину українських націоналістів треба радити і витати їх ліцарів. Ставлять в революційні лави. Український Націоналістичний Провід видав двобій всій хундлі, яку розсіяли вороги поміж нашим народом. Зриваючи з обличчя ворогів зрадницьку маску, докажує фактами з історичних часів і теперішніх. Український націоналістичний провід дав клас до нашого народу, спертись на власні сили! Україна понад все!

Відаючи всіяк федералі, автономії, всю ворожу поміч, і все інше, що підсувати можуть наші вороги, уважаючи ладати поміч лише від цих народів, що не мають спільних кордонів з Україною, і то не військовій допомозі, але дипломатичній, в користь української державності.

Правдою є, що тяжкий це шлях до перемоги, але для нас іншого нема. Наслідки українських націоналістів вже є добрі для нас, хотий малі, але це зростає сила з кожним днем і приде час, що український націоналістичний клас увійде в нутро душі цього українського народу. Тоді запалиться вогонь української національної революції по всіх просторах української землі.

Познякні замоманні першого табору поміж їх групами, показують вже великі наслідки. Частина з їх проводу, хотий піддалася провадолові, то таки по часі стала національною. Социст не дає спокійно. Оглянувшись за себе бачить, що зриває великі громади. Він бачить свій скатований і закряканий народ, котрому вороги заповняли свободу в повний значиний того слова. Він переконується, що заподів свою народови кривду, тай не можуть нічого влітати, з жалю їм розлуку за своїм народом накладає на себе руку, відбираючи своє найдорожче життя.

Годі мені осуджувати ці нещасні жертви, психологічно розібравши і про таких людей писати, але чужо в нутрі б'ють, що мене змушує висказати.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ КНИЖОК

ПРОДОВЖАЄТЬСЯ ЩЕ НА МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕНЬ

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ 50 ПРОЦЕНТ ОПУСТУ

УКРАЇНЦІ У УКРАЇНІ

Хто з Вас ще не має своєї бібліотеки, тепер має нагоду набути її за половину ціни. Також усі товариства, братства, сестричтва і клуби можуть використати цю випродаж і заощадити гроші, а при цьому мати гарні бібліотеки.

Українці повинні тепер підчас цієї випродаж постаратися, щоб американські бібліотеки використали такою отже нагодою.

Щоб одержати книжки за половину ціни, замовлення не може бути менше від суми одного долара. Наприклад, що надішле \$1.00, має вибрати собі книжок на \$2.00; що надішле \$1.50, має вибрати собі книжок на \$3.00; що надішле \$2.00, має вибрати собі книжок на \$4.00, і так далі. До кожного замовлення до суми \$5.00 треба додати 10 центів на оплату „асекуррації“ пакуна, бо при такій випродажі книгарня не може відповідати за затрачені пакуни. На замовлення висте від \$5.00 треба надіслати 15 центів.

Всі писемця треба адресувати так:

“SVOBODA”, 81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Таки люди, як вже постановили згинуту з жалю за свій наряд, то можуть перед відходом на другий світ доказати свою поміч на своїх депотичних зрадників і таких розбійник перше покласти скільки властивість в той момент, а тоді відійти на вічний спочинок самотою. Це буде дійсний протест перед культурним світом проти наших гнобителів, бо з таких протестів самовільних наші вороги радіють. Для них таких жертв потрібно якнайбільше. Але з часом і кров цих нещасних жертв викличе пімсту на наших ворогів. Всього наш наряд хочуть за зброю і покласти криве пелінчаним муккам, прожене всіх галазців з нашої землі, все зничує наші гроші, які бангити від ніг до голови, мучила нас сотками літ.

Геть з дикуською бандою! Геть галазців з нашої української землі! Геть з хундліюди всякого сорта!

G. Туркевич.

ФАБРИКА ГОРЬКИ В БОЖНИЦІ.

Карний суд в Ужгороді (на Закарпатті) засудив предсіа-громади, Натана Розенштайна, слугу божниці Мора Гринштейна та двох членів релігійної громади в селі Кілічаво (околу Мукачево) за тайну фабрикування горьки в жіночій відділі місцевої божниці. Поліція застала тих Жидів при фабрикуванні та сконфіскувала 8 літрів спірту.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШКАГО, ІЛЛ.

Італійська газета про українські виступи на виставі.

Італійська шікаговська газета „L' Italia“ з 29. серпня помістила про українське свято на світовій виставі статтю, в якій пишеться:

Українці відбули день, призначений їм зарядом Світової Вистави, мальовничим святом у великій Колізеумі.

Дуже гарно вийшли танки, виконані 800 танцюристами, на вербованих зпоміж українських іммігрантів з ріжних околиць Америки і Канади. Це завжди видивоче дійсно чарівне, завдяки красі strojів, які жалки на собі танцюристи.

Диригував танцями маестро Василь Арамеков.

По славетній українській хорі з 100 осіб, який виступив з ріжководною програмою народних пісень, виступала Бараба під провідом капітана Барабаша. Великий подив викликало до себе оркестр-квартет під провідом Максима Олевського.

Українці зробили собі честь під кожним оглядом, давши дійсно грандіозне свято. Дві фотографії, які тут поміщують, дають поняття про величність святкування. Одна показує натів доволу Українського Павлинона на виставі, а друга — 800 танцюристок у руху.

ПОВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВИСТАВОВОЇ КОРПОРАЦІЇ.

Українська Виставова Корпорація звертається ще раз до всіх Виставових Комітетів, які також до окремих осіб, котрі збирали гроші на Українській Павлино, щоб негайно повертали до Корпорації всі збірки книжечки. Урядники Корпорації самі тепер працюють над зладженням остаточного звіту з збірок акцій, які також над уложенням повних списків всіх жертводавців. Ні який звіт ні такі списки не можуть бути закінчені так довго, як ще достеменно число книжечок знаходиться по руках у збирачів. Тому Корпорація дуже просить кожним разом відгукнутися на її заклик і безпроволочно почати надсилати збірки книжечки на її руки.

Ми щиро сподіваємося, що нам будуть заощаджені дальші заклади або непотрібні лікування в цій справі.

Українська Корпорація Світової Вистави в Шікаго:

Д-р Мирослав Сімонович, голова; Ст. Куропас, секретар.

Ukrainian Chicago Worlds Fair Exhibit,

9300 Cottage Grove Avenue, Chicago, Ill.

В добі перелетів понад океани.

Летун (до вартівника морської весті): Пана вартівни, чи то Тихий чи Атлантийський океан?

БРИСТОЛ, ПА.

Пішник Тов. У. Н. Союз.

Дня 27. серпня Тов. Провіста, відділ У. Н. Союзу, запровадив пішник. На забаві запровадив до присутних гостей о. Миксала Левницький в справі Українського Павлинона. Він сказав, що треба помогти виставовому комітету, що для нас це велика нагода для пропаганди як недержавного народу і попросив про жертву на ту ціль. Вкортоті загад, як страшно знуцувати над нами Ляхи, як там наряд голуду; загад за Прикарпатську Русь Україну, як тяжко збуде наш наряд, дальше загад, як страшно винищує український наряд Москва wraz із Жидами, як наряд там гине. Взивав наряд до організації і помочи йому в тім нещастю. Взивав усіх присутних, щоб вступали до славного батька У. Н. Союзу, бо в цім і в молодім поколінні наша сила.

Потім, взявши капелюх, пішов з п. Іваном Петі, касіером церковної громади, за збірку. По доларові оформили саідуючі п.п.: Федор Павлиців і Іван Полак; по 50 ц.: М. Васюрка, М. Масинь, М. Марквич; по 25 ц.: Іван Куріло, Гр. Куріло, М. Курило, І. Сидор, А. Круїла, Забальський, М. Васюрка, І. Гоца, І. Петі, М. Галик, М. Лисяк, В. Кондіра і М. Муха.

На голондних жертвування саідуючі: Іван Сидор 1 дол.; За Микола Левницький і М. Забілоцький по 50 ц.

Йосиф Осередчук.

УКРАЇНО, УКРАЇНО!

Україно, Україно, Мати наша рідна, Богата Україно, Коті будеш вільна?

Україно, Україно, Як Ти поділена І сусідами своїми Як Ти уярмлена!

Враги Тебе розбірали На чотирі часті, Але ми Тобі, Україно, Не дамо пропасти.

Ой треба нам, Українці, Всі сили зібрати, Щобів злядав з України Раз на все прогнати.

Щоби щого довершити, Треба пам'ятати, Синам Неньки України До боротьби стати.

Досить Тобі, Україно, У ярми стогнати; Розпури усі кайдани, Час вільною стати!

В. Малинок (Лемко).

МУСОЛІНІВА КНИЖКА „ВІТА ДІ АРНАЛЬДО“.

Книжка „Віта ді Арнальдо“, в якій італійський диктатор зобразив життя свого брата, виїшла вже в третю видання. З того третього видання Мусоліні дістав чистого доходу 50,000 лір. За перше видання книжки дістав був 112,709 лір, за друге 50,000 лір. Увесь дохід Мусоліні призначив для фашистських організацій в провінції.

НЕБУВАЛА ОФЕРТА!

КНИЖКИ ЗА ДВА ДОЛЯРИ ДАРОМ

ХТО ПРИШЛЕ РІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ \$7 НА ЩОДЕННИК

СВОБОДУ

той дістане українських книжок з кнгарні „Свободи“

на суму ДВОХ ДОЛЯРІВ після власного вибору з каталогу кнгарні „Свободи“.

Це дає нагоду тим нашим людям, котрі хочуть мати що читати, котрі хочуть учитися, котрі хочуть мати в своїй хаті книжки для науки й розвивки, як це є в загальній звичаю в культурних людях і народів, — збогатити свою бібліотеку гарними книжками.

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

Б. Рустам-Бек.

СТАРИЙ ЛЕВ.

(Перське оповідання).

І. Як Лев постарівся, то злізав так, що навіть не міг злізти собі додичи. Не міг вгвалити за нею.

Колісь двома скотами здогоняв в легкістю ввітри бистровою серну, що втікала перед гриним переслідувачем. Тепер здоганяв її з трудом, наче невоворотний кіт.

Звірята скакали та раділи. Ослабий володар пуші та ліса перестав бути для них пострахом. Зіновітці завіз з усімком галазів, як старий гринштейн Лев тьповал, і жартували собі з нього. Ба і зайчики вискакували з дір і танцювали собі в трішнички не боялися, що Лев близько них.

Багато жижаків, що підлізали перше своєму володареві, як іще був у своїй всещільній славі, тепер його покинули та розбіглися всюди.

Лев, покинувши своїми близькими, геть упав на лисці. Близького остали, лише лисця і вовк.

Іх вірність для загубачочого володаря була дійсно зворушлива. Та це лише так здавалося. В дійсності як вовк так лисця мали в цьому свою власну користь. Колішня слава старого льва ще не забулася в царському свої почування вірності звірів. І хоч його близькі знали, що Лев уже немічний, то багато інших звірів іще дрижа-

ли, як лише почули оглушуючий його рев.

— Шож це, чи то лише байки, що Лев утратив силу? — думали собі.

І саме на цю звірять покладали головні надії лисця та вовк.

При іх помочи задумали створити нове царство, в якому здадержали би для себе високість та становища. Тому насаперед треба було кормити свого старого володаря.

Прийняли на службу ворона. Ворон мав обовязок літати по краю та вившувати звірять. Колич лисця дістала від ворона, потрібні вістки, забиралися до праці.

Приходила до звірять та владяла таку покірну і смиренну, що її в всіюди радо приймали. Крім того лисця вміла теж гарно оповідати казки, яких звірять так радо слухали. В брехні не мала лисця суперника в усюму світі.

Про Льва, про його богатство та славу розповідали стільки дивного та гарного, що слухачі лише похитували головами.

Багато звірів згодилися влітати з лисцею до могогтнього володаря та висловити йому свої почування вірності слухачів.

А саме того треба було лисцям.

Приведе до львиної кривки бравані і цапів, а там привалять іх вовк і кінець... Лев має забезпечений ситий обід.

II.

Раз лисця пішла далеко-далеко за високі гори до Судіної з Іраном країни — Індії. Тут побачила великого слона. Хапав трубою піт та переносив іх на інше місце. Відсходу до заходу сонця працював слон.

— Коби то мені вдалося заманити того великана, — подумала лисця. — На нього стільки м'яса, що на довго вистарчало б нашому цареві.

Втиснулася до щони, в якій на ніх замикали слона, тай повідала:

— Навіщо працюєш на голодого? Таж кри побіва нічого більше від нього не дістаєш. Питай суджити його величності цареві. В нас будуть тебе пошанити, кормити дощита совітими бананами.

Задумався слон і згодився. Та як лише прийшов до львиного табору, кинувся на львиного вовк. Слон схопив вогла трубою та тархув ним об колінь вовка. Слон схопив вогла трубою та тархув ним об колінь вовка. Слон схопив вогла трубою та тархув ним об колінь вовка.

— Так, то тому ти привела мене тут, ти проклята! — заревів слон на лисцю.

Лев як почув гук, підбігав до слона.

— Що ти тут за бешкетів виваляєш! — грізно заревів ворон цар звірів горбатому голеву. — Не знаєш, що ти є в стеві — служи мені вішчача!

чесно, а я не забуду про тебе з моїми ласками.

А вовк лише скрегоче зубами, та не має сили підвестися на поломаних лабах.

IV.

Жив верблюд у львиных теремах. Ів сонству пар, пив джерельну воду та почувався наче в Магомедовому раю. Здавлося, що нічого ліпшого не може бажати собі.

Та біла ще не скінчилася. Вовк іще налягав на ногу й не міг вгвалити за звірятами. А вісти, що їй приносив ворон, були все трішнички. Пожажача зничила околиці ліса, майже всі звірять втекли. Два тижні горожани львиных теремів жили в голоді.

— Приходять кінець, — подумав собі Лев. — Що діяти? — спитався лисця.

Ця сумно похнюпила очі, потім вилізла іх у свого володаря та сказала:

— Ми не оставим вас, щоби ви агинували з голоду, ваша величність!

— Ніколи в світі! — завив вовк.

— Ні, ні! — закрякав ворон. Верблюд тупо глядів на бік і жував. Ув одиникий був ситий та не боявся за свою будучину.

— Я готов принести себе в жертву та ратувати життя мого царя, — закрякав ворон розпирсториючи крила. Хай ваша величність зїсть мене! — говорив.

Лев жалісно всміхнувся, як глянув на невеликого чорно-

го птаха.

— Ваша величність, будь ласка зїть мене! — свідомо себе сказала лисця.

— Шо говорив! — перебив ворон. — Тож твою кров узятроена (перський народ уважав лисичину кров трійвоюдою) і його величність у жить помпер би, колізь зів шиматочку твого м'яса.

— Шкода, та оно парадя, — скромно згодилася лисця.

— Я радо згодилася на те, — говорив вовк — одначе нам усім грозить голодова смерть. Хто буде ловити звірять та душити іх? Таж не буду налягати на ногу всещільно життя.

— Ні, ні, — мерщій перебіла лисця — тебе володар не може зїсти!

Вірність його горожан: ворона, лисця та вовка глибоко зворушила верблюда.

— Ваша величність, — озвався він. — Навіщо я тут? Главня-те скільки на мені м'яса! Я виготував тебе на ваших левадах і буду уважати великим шастям, коли виконаю мій обовязок суй вовк. — Таж твою кров узятроена (перський народ уважав лисичину кров трійвоюдою) і його величність у жить помпер би, колізь зів шиматочку твого м'яса.

Злядається на мене, ваша величність, як вам розум диктує. Мое життя у ваших руках. Верблюд покляв голову до самої землі та заверу в викиданні.

— Герою! озвалася лисця — я поклянуся перед тобою, верблуде, — забурмотіла, обертаючи вгору очима.

— Спасибі тобі верблуде, — сказав Лев. — Цар може лише радити, що має такіх вірних ворогів. Вовче, вдуши його! — приказав.

Вовк вискочив на верблюда і вмиг перегриз йому горло.

го птаха.

— Ваша величність, будь ласка зїть мене! — свідомо себе сказала лисця.

— Шо говорив! — перебив ворон. — Тож твою кров узятроена (перський народ уважав лисичину кров трійвоюдою) і його величність у жить помпер би, колізь зів шиматочку твого м'яса.

Злядається на мене, ваша величність, як вам розум диктує. Мое життя у ваших руках. Верблюд покляв голову до самої землі та заверу в викиданні.

— Герою! озвалася лисця — я поклянуся перед тобою, верблуде, — забурмотіла, обертаючи вгору очима.

— Спасибі тобі верблуде, — сказав Лев. — Цар може лише радити, що має такіх вірних ворогів. Вовче, вдуши його! — приказав.

Вовк вискочив на верблюда і вмиг перегриз йому горло.

го птаха.

— Ваша величність, будь ласка зїть мене! — свідомо себе сказала лисця.

— Шо говорив! — перебив ворон. — Тож твою кров узятроена (перський народ уважав лисичину кров трійвоюдою) і його величність у жить помпер би, колізь зів шиматочку твого м'яса.

Злядається на мене, ваша величність, як вам розум диктує. Мое життя у ваших руках. Верблюд покляв голову до самої землі та заверу в викиданні.

— Герою! озвалася лисця — я поклянуся перед тобою, верблуде, — забурмотіла, обертаючи вгору очима.

— Спасибі тобі верблуде, — сказав Лев. — Цар може лише радити, що має такіх вірних ворогів. Вовче, вдуши його! — приказав.

Вовк вискочив на верблюда і вмиг перегриз йому горло.

КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНГАРНІ СВОБОДИ.

Books in the English language.

VOICE FROM UKRAINE, Biographical Sketch and translations from the works of Ivan Franko by Percival Cundy ..... \$ 50

THE KOZBAR OF THE UKRAINE, being select poems of Taras Shevchenko done into English verse with biographical fragments by Alexander Jardine Hunter, illustrated \$1.25

UKRAINE, THE LAND AND ITS PEOPLE, by Stephen Rudnitsky, Ph. D. (containing six full-size maps) \$1.75

All three books for \$3.00.

Замовлення разом з належністю слати на адресу: SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

